

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisanim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček, uradu št. 13.033.

Po sprejemu tiskov- nega zakona.

Ko je bil predložen vladni načrt tiskovnega zakona, je pozvala novinarska organizacija vse časopise in vso javnost, da nastopijo v obrambo svobode tiska. Mnogi so se odzvali temu pozivu, toda še večje je bilo število onih, ki so ta poziv preslišali. Zlasti v Sloveniji se je zgodilo to v posebno veliki meri. Razven grafičnega delavstva je molčala vsa javnost. In med slovenskimi dnevniki sta nastopila za svobodo tiska le »Slovenec« in »Narodni Dnevnik«. Mladinski tisk pa je skoraj dosledno molčal in samo »Jutro« je objavilo en članek, v katerem je med drugim reklo, da je novi zakon v enem oziru dober, ker je naperjen proti klerikalcem. Svoj molk so mladinski novinarji zagovarjali s tem, da bodo veliko več dosegli s privatnimi informacijami ko pa s članki v listih.

Naj velja, da je bil mišljen ta zagovor popolnoma odkritosrčno, kljub temu moramo reči, da je bil docela napačen in popolnoma zgrešen.

Svoboda tiska je splošno narodna stvar in zato treba, da se za njo zanima tudi ves narod. To pa je mogoče doseči le, če se svoboda tiska na široko propagira in zato je popolnoma napačno, če se je boj za moderen in res svobodomen tiskovni zakon žrtvovalo vsled privatnih intervencij.

Ni si treba prikrivati resnice, temveč treba računati s tem, da je večina našega naroda za svobodo tiska popolnoma brezbrizna, da celo nasprotna. Prav nič ne dvomimo, da pred volilnimi masami ne bodo radikalni voditelji imeli nobenih težav zagovarjati novi zakon. Zadoščalo bo, da bodo vzklíkili: Kaj, o našem Pašiču bi smel vsakdo pisati, kar bi hotel, in zbor jim bo sigurno pritrdil. In med pristaši samostojne demokratske stranke v Sloveniji vlada še slabše razpoloženje za svobodo tiska. S takšno naslodo so vendar vsi ti laži-svobodomiselnici pozdravljali persekucijo »Slovenca« in s kakšnim veseljem so kovali načrte, kako bi »klerikalni« tisk docela zatrl!

Javno propagande za svobodo tiska ni opustiti, ker je žalostna resnica, da naš narod svobode tiska še ne ceni. In kako bi jo tudi cenil, ko je še ne pozna? Pod Avstrijo svobode tiska sploh ni bilo. Po preobratu je bila vsa svoboda, kolikor jo je sploh bilo, bolj anarhična ko svoboda. Ni se pa v svobodo tiska uživel niti naš tisk še manj pa narod. Zato je propaganda svobode tiska še nujna in neodložljiva.

Zlasti sedaj po sprejetju tiskovnega zakona. Da je sprememba zakona neodložljiva, o tem ne more biti dvoma. Toda naj bi bil tiskovni zakon tudi stokrat slabši, njegova sprememba je nemogoča, če je ne bo zahteval narod. Tako pridemo zopet do kategorične zahteve, da vsi listi, brez izjeme, vrše propagando svobode tiska.

Časopisi pa imajo še drugo dolžnost. S svojo pisavo morajo dokazati, da so svoboda tiska vredni. Da bi ta dokaz slovenski listi podali, se ne more reči. Kaj naj si n. pr. misli volilec, ko čita v »Jutru«, ki je tako zelo ploskalo konfiskacijam »Slovenca«, kako da je »Jutro« za svobodo tiska. Ali pa še bolj lažno zatrdilo, da so bili samostojni demokrati vedno za svobodo tiska, ko je bil vendar načrt tiskovnega zakona — in ta je bil slabši od novega zakona — izšel pod vlado PP. — Ali more taka

Pribičevićevi načrti.

OČE TISKOVNEGA ZAKONA PP VLADA.

Beograd, 6. avgusta. Novi tiskovni zakon je že izglasovan in bo v kratkem publiciran v »Službenih Novinah«. Vaš dopisnik se je obrnil na neko osebo, ki je zelo dobro informirana o vseh vprašanjih tiskovnega zakona; zlasti pa o njegovi zgodovini. Ob tej priliki je vaš dopisnik doznal sledeče:

Oče tega zakona je PP vlada s svojo politiko trde roke. Program PP vlade je bil, da se vodstvo HRSS s Stjepanom Radićem sodnim potom obsodi in HRSS razbije, da se v hrvatskem elementu stvori popolnoma nova situacija in strankarska grupacija. V ta namen je bilo potreba osigurati si sodišča. Da bi to dosegla, je PP vlada zamislila zakon o sodnikih v oni redakciji, ki je javnosti znana in ki bi PP režimu omogočala, da tekom enega leta sestavi sodišča tako, kakor bi se ji zdelo potrebno. Velik del radikalne stranke s Pašićem je pristal na sprejem te koncepcije, ki je bila izdelana od sam. demokratov, v prvi vrsti od Pribičevića.

Pribičević je vrgel v vlado pravnega ministra dr. Lukiniča, ki je imel nalogo, da sporazumno s Pribičevićem izvede ta zakon. Pribičević je bil prepričan, da bo Lukinič izvedel to stvar po njegovi želji, kakor si je on (Pribičević) zamislil.

V daljšem nizu reakcionarnih načrtov so bile predvidene nasilne obšinske volitve in volitve v oblastne skupščine. Ko bi bilo to delo izvršeno, bi se morale vršiti volitve v parlament, ki bi bile prav tako ali pa še bolj nasilne in ki bi prinesle sigurno večino. Zakon o sodnikih je PP vlada nameravala donesti še pred zaključenim poletnim zasedanjem skupščine, tako da bi vlada mogla še ob pravem času preurediti sodišča, kakor bi seveda njej prišlo.

Stjepan Radić bi se ponovno znašel v rokah novega režima in to tem bolj, ker je vlada PP na skupščinskem sestanku neposredno pred raznimi izjavami Pavla Radića sklenila anulirati vse mandate Radićeve stranke, da bi ostal parlament okrnjen. Obznana in njene posledice bi ostale še dalje in tudi St. Radić je imel biti obsojen po mišljenju vladne večine na 20 let ječe. Vse to naj bi PP režimu in zlasti samostojnim demokratom zasukalo trajno oblast. Hrvati bi bili še bolj potisnjeni v ozadje in Pribičević bi nad hrvatskim narodom vladal dolgo vrsto let kot nekaj prokonzul Hrvatske.

Z obsodbo Stj. Radića in z razpustitvijo HRSS, prav tako z uničenjem njene sleherne najmanjše selske organizacije, bi bila hrvatska politika postavljena pred dejstvo, na katero bi bilo treba reagirati z nezakonitimi metodami, ali pa z novo grupacijo, ki bi po mišljenju samostojnih demokratov morala biti držav-nopravna v maksimalističnih zahtevah, za katere v Beogradu ne bi bilo nobene razumevanja. S tem bi nastala dolgotrajna in težka borba.

Jasno je, da srbske opozicionalne skupine ne bi gledale na to, ne da bi protestirale proti temu, in da bi energično

hinavščina ogreti volilce za svobodo tiska?

Svoboda tiska je predpogoj narodnega napredka in ena najbolj dragocenih ljudskih pridobitev. Če tega vlada RR ni razumela, ji bo pač treba to dopovedati in zato je široka propaganda svobode tiska nujna, ker samo tako pride-mo do novega in boljšega tiskovnega zakona!

z vsemi sredstvi pobijale tako politiko, zlasti potom tiska.

Ker pa je hotela PP vlada odvzeti novinarjem javno kontrolo, je hotela tisk vkleniti v okove. Na ta način je hotela onemogočiti tudi najobjektivnejšo kritiko. Samostojni demokrati in zlasti Pribičević, ki je bil v PP vladi ekspert za Hrvatsko, so bili prvi zasnovatelji tiskovnega zakona. Zakon je bil izdelan zato v taki formi, da bi bila vlada obvarovana od vsake kritike. Po nepredvidenih in nepričakovanih dogodkih pa se je situacija spremenila. Prišlo ni samo do verifikacije radićevskih mandatov, marveč tudi do sestave nove RR vlade.

Stari tiskovni zakon je bil podvržen reviziji. Bil je temeljito izpremenjen. Vendar je ohranil stare reakcionarne odredbe in veliko strogost v kaznih, ker bi se moral sicer zakon popolnoma na novo izdelati. Ta razvoj dogodkov je potrebno iznesti radi tega, ker hočejo sam. demokrati danes ovreči s sebe vsako odgovornost za tiskovni zakon in zvrniti krivdno na druge.

Oni drugi del politikov, ki je smatral ta tiskovni zakon težkim in pogubnim za tisk, ga je vendar sprejel iz razloga, ker je opazil, da je ta zakon povsem v skladu z odredbami ustave in da v zakonu ni ničesar, kar ne bi predvidevala ustava. Samo na ta način upajo, da bodo dosegli realni rezultat, da se bodo pokazali nedostatki ustave in da bo samo po sebi dozorelo v srbskem delu našega naroda prepričanje, da revizija ustave ni nikakor zlo, ampak da je nujno potrebna. Sprememba ustave pa bo nujno povzročila tudi spremembo tiskovnega zakona, da bomo dobili nov liberalnejši tiskovni zakon.

Pripomniti je še treba, da je po padu PP režima dr. Ninčić zastopal stališče, da se dovršijo neke stvari, za katere javcer pod gotovimi koncesijami, ki so tudi storjene. Zahteval je, da se mora zakon izglasovati v skupščini, ker je potrebno, da se dovršijo neke stvari, katere javnost ne ve in o katerih ni treba v javnosti razpravljati.

MALA ANTANTA ZA GARANCIJSKI PAKT

Milano, 6. avgusta. Včerajšnji »Corriere della Serrae« poroča iz Prage, da nameravajo države Male antante na prihodnji skupščini Zveze narodov v Zenevi podati izjavo, v kateri bodo obrazložile svoje stališče o vprašanju garancijskega pakta. Države Male antante so mnenja, da je garancijski pakt zelo pripravno sredstvo za konsolidacijo evropskega mira. Zato bodo zahtevale, da se garancijski pakt raztegne na vse meje, ki so ustvarjene z mirovnimi pogodbami. Med Prago, Beogradom in Bukarešto je v tem pogledu dosežen načelni sporazum. Sedaj se vrše med vladami držav Male antante pogajanja glede stiliziranja izjave.

TISKOVNI ZAKON STOPI V VELJAVO KONCEM TEGA TEDNA.

Beograd, 6. avgusta. Minister za izenašanje zakonov dr. Srakić je sinoči odpotoval na Bled. Srakić bo izročil Nj. V. kralju v podpis tiskovni zakon. Misli se, da bo zakon stopil v veljavo koncem tega tedna.

PRIČIČEVIĆ SNUBI ORJUNO.

Sarajevo, 6. avgusta. Včeraj je potoval skozi Sarajevo Svetozar Pribičević na potu v Dalmacijo. Politični krogi trdijo, da se bo Pribičević v Dalmaciji sestal z direktorijem Orjuno, da ga pridobi za svojo politično akcijo.

POLOŽAJ VLADE CANKOVA NEVZDRŽEN

Sofija, 6. avgusta. Položaj Cankove vlade je zelo omajan. Politični krogi poudarjajo, da bo sestava nove vlade poverjena Malinovu ali pa Ljapčevu.

Proglas demokratov.

Beograd, 6. avgusta. Demokratska stranka je izdala sinoči proglas, ki je zelo obsežen, vsebinsko zanimiv in napram sporazumu radikalov in radićevcev zelo koncilijanten. V proglasu je najprej govor, da je bila prva naloga po ujedinenju sprejem ustave. Z ustavo pa se ni doseglo tega, kar se je nameravalo, ker je bila ogromna večina Hrvatov odločno proti ureditvi države, kakor jo predvideva vidovdanska ustava. Ko je demokr. stranka uvidela važnost hrvatskega vprašanja, ki se ga ne more spraviti kar tako z dnevnega reda, je s svojim stališčem zadela ob diametralno nasprotno stališče radikalne stranke. Radikalom so se pridružili tudi nekateri demokrati s Pribičevićem na čelu in ustanovili svojo stranko — SDS. Prišel se je boj za narodni sporazum pod vodstvom demokratske stranke, toda HSS v tem boju ni vzdržala do konca. Demokratska stranka je pri svojem delu gledala v prvi vrsti na sporazum radikalov in radićevcev s stališča državnih interesov. V proglasu se dalje obseja način, kako je prišlo do tega sporazuma. Ali v dejstvu, da se je hrvatsko vprašanje odstavilo z dnevnega reda kot neko posebno vprašanje, vidi demokratska stranka velik dobiček s stališča državnih interesov. Dalje govori proglas o finančni politiki in budžetu. Obseja kredite, ki jih je za fakultativni odkup zahteval minister agrarne reforme. Proglas napada carinsko tarifo, ki pomeni za državo težko izgubo. Dalje se kritizira delo monopolске uprave in se govori o omejitvi tiskovne svobode. Zahteva se, da pride narod do izraza in vpliva v državni upravi preko resničnega parlamentarizma. Končno omenja proglas, da bo demokratska stranka nadaljevala boj skupno z vsemi grupami, ki se bore za vzpostavitev parlamentarizma.

CENA BEG V BEOGRADU.

Beograd, 6. avgusta. Albanski notranji minister Cena beg je prispel sinoči v Beograd v spremstvu svojega osebnega tajnika. Na kolodvoru so ga pričakovali predstavniki zunanjega ministrstva in ga spremili v hotel »Excelsior«, kjer so bili Cena begu pripravljene apartmani. Cena beg bo ostal v Beogradu en mesec in se bo bavil z vprašanji, ki se tičejo ureditve prijateljskih odnosov med našo državo in Albanijo.

HRVATSKI SOKOL DOBI PODORO.

Beograd, 6. avgusta. Prosvetni minister je odobril podporo za izlet Hrvatskega Sokola v Zagreb.

TRIFKOVIĆ OBOLEL.

Beograd, 6. avgusta. Predsednik skupščine Marko Trifković je lahko obolel. Čez nekaj dni bo Trifković odpotoval v Gleichenberg, kjer se bo zdravil.

POSLANCI SLS, ODPOTOVALI IZ BEOGRADA.

Beograd, 6. avgusta. Poslanci SLS so odpotovali iz Beograda vsi razen Smodeja in Kulovec. Dr. Korošec odide čez nekaj dni v neko francosko zdravilišče, ker bolega na sladkorni bolezen.

FASISTOVSKÉ DEMONSTRACIJE NA SNEŽNIKU.

Reka, 6. avgusta. Na notranjskem Snežniku je postavila fašistovska organizacija veliko planinsko kočjo. Koča ima tudi dve luksuzni sobi, rezervirani za princea Monte Nevoso Gabrijele d'Annunzia. Svečani otvoritvi kočje bodo prisostvovala vse fašistovske organizacije Juljske Benečije. Pravijo, da se bo D'Annunzio povzpel na Snežnik.

IZLET GRŠKIH PRIVREDNIKOV V JUGO-SLAVIJO.

Beograd, 6. avgusta. Skupina grških privrednikov namerava napraviti izlet v naše Primorje. Privredniki si bodo ogledali Jadransko izložbo. Nato bodo obiskali še ostale naše luke na Jadranu.

VELIKE VREMENSKE KATASTROFE V GORNJI ITALIJI.

Rim, 5. avgusta. Iz Gornje Italije prihajajo vesti o velikanskih neurjih. Posebno huda je bila nevihta v Turinu in Padovi, kjer je bilo več hiš poškodovanih. Vihar je izruval tudi veliko število dreves. Zelo prizadeto od viharja je tudi kopališče v Lido. Iz Verone poročajo, da je v tamošnji okolici uničena vsa žetev.

Kriza mladinskega „integralizma“.

Sedaj, ko je »Slov. Narod« izblebel svoj »Pustite pri miru Slovenijo! — ta klasičen noli me tangere! impotentne mladinske politične klike, je doprinešen nepobiten dokaz, da je bila vsa gonja samostojnih demokratov v Sloveniji navaden humbug. Mladini so uporabljali »militarizem« in »integralizem« kot čisto navaden »šlager«, medtem so pa pokazovali na Radića, češ, glejte, kako mu je služila »republika« v agitatorične namene... Kadarkoli je pripravljati tuji, v Landerbanki skoncentrirani kapitalizem kak naskok na narodno gospodarstvo slovenskega ljudstva, vedno je pozabila odločujoča mladinska gospoda na tiste sentimentalnosti svojega tiska in vedno je delovala tako, da so bili zadovoljni neznani delničarji Trboveljske premožkopne družbe tem v Lausanne, Parizu, Zenevi itd. Vse to je bilo v redu, je bilo zavoljo narodnega blagostanja, ker so imeli mladinski »Strohmännli« teh podjetij svoje mastne dijete. Njihova glasila niso smela niti kihiniti, da bi s tem ne vspodbudila slovenskega delavca v trboveljskem revirju k odporu proti tujemu izkoriščanju.

Ker je »Jutarnji list« opozoril vlado na mnoge nedostatkne v Sloveniji, je oplazil mladinske generale silen strah pred »zagrebško čifutarijo«, radićevskim »velehrvatom« in ekonomskim izrabljanjem Slovenije s strani zagrebških velebank. Nepismenemu uvodničarju popoldanskega glasila slovenskih mladincev smo res hvaležni, da se je zaletel z njemu lastno kratkovidnostjo v to poglavje, saj je sprito velikega notranjepolitičnega preobrata res zelo aktualna zadeva, toda naj se v mladinskih redakcijah ne hudeje, če ga citiramo kot pričo v obtožbi proti njihovemu brezprimernemu šarlatanstvu.

Najprej je treba ugotoviti, da dotičnega uvodnika v »Jutarnjem listu« ni pisala »naročita strana«. To je fraza, strah mladincev. Drugič: »Jutarnji list« je opozoril vlado na nevarno stanje v Sloveniji radi boljše bodočnosti, ki jo slovensko ljudstvo v polni meri zasluži.

Nevarno je to stanje vsled sterilne politike klerikalizma in moralnega bankrota mladincev. Klerikalci ljudstvu nočejo pomagati, ker so se — liki buldogu — zagrizli v svoje partikularistične, plemenske in kulturnopolitične predsodke. Mladini so pa slovensko ljudstvo izželi s svojo korupcijo — hrvatski javnosti svinčena afera in razne »nacionalizacije« niso neznane — in povrh uničili skoraj sleherne klike politične in gospodarske morale. Eni torej nočejo, kajti trma je njihova bistvena lastnost, drugi pa v interesu ljudstva ne smejo več soddločevati. Kdo naj govori v imenu Slovencev, ki topot po lastni krivdi nimajo soddločbe v državni upravi? »Jutarnji list« ni zahteval, da bodi slovensko ljudstvo izročeno komandi iz Zagreba, zahteval je le, da mora Slovenija najti sedaj svojo novo politično in gospodarsko orientacijo!

Mladini so vedno poudarjali, da je separatist, kdor — kot Slovenec — ne čuti v Piškopeji in Kikindi, da je sin ene in iste »nacije«. Njihova teza je bila: Slovenec bodi v Beogradu tako doma kakor v Zabji vasi, Hrvat se naj počuti v Zidanem mostu tako kakor v Šestinah in isto da velja tudi o Srbih. To je bilo seveda v času, ko so bili na vladi, ko ni bilo nikakih izgledov za kakr-

šnokoli kombinacijo brez njih. In to sedaj ne velja več. Uzaljeni derviši so strmoglavili kip »integralizma«, ki so ga bili vsiljevali ljudstvu kot nekak ideal in mu žrtvovali v Trbovljah toplo slovensko delavsko kri...

Sedaj Hrvat nima pravice, škiliti preko Sotle... Lauzanski delničarji Trboveljske, ki vplačujejo svoje tantijeme švicarskim in ne našim državnim davčnim blagajnam, so našli svoje ogorčene branitelje pred »integralizmom« domačih, jugoslovenskih bank, ki imajo svoje sedeže v hrvatski metropoli. Zaraz čudna logika, ki je nikdo ne more prav razumeti.

»Slovenski Narod« kriči, da so mladini s težkimi napori reorganizirali državno upravo Slovenije s »pristno jugoslovenskimi idealizmi«. Da res ni bilo lahko, zaslužiti slovenskega uradnika jutrovske kliki in podrediti slovensko narodno gospodarstvo inozemskim kapitalističnim interesom, pač radi verjamejo. Toda mladinom je to uspelo... Kar se pa tiče očitka, da je Zagreb »čifutski«, bi bilo bolje, da si ga »Slovenski Narod« prihrani. Židje igrajo vodilno vlogo tudi v Beogradu, kjer imajo svojega poslanca Otto Gavrilovića-Fischerja, radikala in bivšega pobornika politike »nacionalnega bloka«, razen tega pa komandirajo v večji polovici beograjskih velebank. Razlika je samo ta-le: zagrebški »čifuti« se prištevajo med takozvane »aškenaze«, beograjski »španjolski židje« pa med »šefardince«... Tu je torej bistvena razlika, gospodje mladini! Priznati se mora, da so židje v našem narodnem gospodarstvu — kljub svojemu prirodnemu materializmu na plemenski osnovi — močan faktor, s katerim je treba računati. Sicer pa se antisemitizem g. Žerjava zelo malo ujema s toliko propagiranim liberalnim geslom »Brat mio, koje vere bio.« Seveda, če bi bilo treba sesti s kakim francoskim »čifutom« za okroglo mizo upravnega sveta dobičkanosnega velepodjetja, bi jih tudi antisemitizem ne ženiral...

Taki so! In do golega stoje razkrinkani pred javnostjo sprito dokaza, da so bili »integralci« le do pada vlade PP, da pa hočejo sedaj s klerikalci licitirati nekak slovenski »corpus separatum«, da bi moral zagrebški »purgir« pri Savskem Marofu oddajati tamšnjim »jugoslovenskim« obmejnim nacionalnim organom svoj nacionalne, če bo hotel na odhiti v Rogaško Slatino...

Če pravi »Slovenski Narod«, Hrvati naj puste Slovenijo na miru, je to jalova zahteva, kajti Hrvatske tudi niso puščali pred 27. marcem na miru in vendar je morala vse divjanje »integralcev« mirno prenašati. Sedaj se je izkazalo, da je »integralizem«, kakor ga pojmujejo mladini, škodljiv, zato bo napočila nova doba prave slovensko-hrvatske vzajemnosti. Korošec in Žerjav sta mnogo grešila, ker sta se vozila mimo Zagreba v Beograd. Tisti čas so minuli, kajti sporazum je tu in novi položaj zahteva preorientacijo slovenske politike in gospodarstva napram kulturnemu in gospodarskemu centru Jugoslavije. Kar je Rim za Italijo, je Beograd za nas. Merodajna pa v Zürichu ni deviza Rim, marveč Milano. In nekaj Milan je za Jugoslavijo brez dvoma — Zagreb. Mladinski »noli me tangere« je smrtni krik v agoniji se nahajajoče klike. Nič več in nič manj. Illyricus Viator.

Malo odgovora „Slovencu“.

»Slovenec« menda misli, da je bistvena dolžnost opozicije, da uganja malo demagogije in zato pada v polemiki z nami vedno bolj na nizko stopnjo. Na naša najbolj bistvena izvajanja dosledno molči in se ogiba vsaki načelni diskusiji. Zato pa se tem bolj pridno lovi za manj važnimi stvarmi in pri tem uporablja že čisto jutrovske argumente. V tem oziru se zlasti odlikuje večrajšnji »Slovenec«.

Naš list nazivlje kratkoma kot Pueljev list. Nima za to sicer nobenega dokaza, toda njemu to trenutno ustreza in zato smo Pueljev list. Pa ne samo to. Tudi »Ljubljanski oficioz« smo. Ali mar zato, ker še bolj dosledno ko »Slovenec« odklanjamo tiskovni zakon? Ali mar zato, ker dosledno nastopamo za vsako stvar, ki je res v interesu slovenske kulture in gospodarstva?

In celo dunajski »Fremdenblatt« smo postali, ker smo zapisali, da bi razžalili vodstvo Radićeve stranke, če bi mu pripisovali ambicijo, da hoče prodirati v Slovenijo z velehrvatom. Vsak trezen človek je sicer razumel, da smo s tem hoteli samo poudariti absolutno brezuspešnost vsake velehrvatske politike v Sloveniji, le »Slovenec« je imel o sebi tako nelepno mnenje, da je mogel ta naš pasus smatrati kot prilozovanje vladi. Naj si odpodije na tej lovoriki!

In noče iti v glavo »Slovencu«, da je to nad vse značilno, če mladinski listi zamolčujejo vse, kar je napisal »Jutarnji list« o klerikalizmu. Tudi to namerno nerazumevanje je diskvalificira »Slovenca«. Naj nam odgovori »Slovenec«, če bi on pri citiranju kaknega članka izpustil kritiko liberalizma! Mladinski tisk je to storil, je odklonil pomoč v stvari, o kateri najbolj kriči in ko mi to konstatiramo, sumnič »Slovenec«, da smo to storili iz spekulativnih namenov. Da, v resnici: od stopnje do stopnje pada »Slovenec« v polemika!

Kaj se pripravlja na Bolgarskem?

V zadnjem času so objavili listi vest, da je car Boris pozval Cankova, da odstopi z vsjo svojo vlado in da napravi mesto voditelju zamajedev Turlakovu, ki bi stvoril vlado brez Demokratičeskega Zgovora. Čeprav vest oficijelno ni bila potrjena in čeprav je ostala vlada Cankova še nadalje na krmilu, pa kažejo zadnji dogodki, da je postalo stanje vlade Cankova v resnici ne-

vzdržno in da ni drugega izhoda, ko da odstopi.

To pa predvsem vsled tega, ker stalno raste odpor proti krvavi vladi Cankova tudi v vrstah meščanstva in izgublja Demokratičeski Zgovor stalno na terenu. Tako vodi ves bolgarski tisk, v kolikor ni direktno v vladni službi, ogorčen boj proti vladi Cankova. Radikalni, liberalni, genadtjeristovski

in socialno demokratiški časopisi so se našli v boju proti Cankovu na isti liniji z zemljoradniki.

»Radikal«, glasilo Kosturkove radikalne stranke, piše: »Vsak dan prinaša nove dokaze, da ni vlada Cankova, vlada »zdrave roke«, kakor o osebi rada trdi, temveč da nasprotno Bolgarska še ni imela tako brezsilne vlade, kakor je vlada »Demokratičeskega Zgovora«.

Nato govori »Radikal« o raznih atentatih. Spominja umor starega javnega delavca Nikole Gabrovskega, umor odvetnika Vasileva, čigar nedolžnost je bila pred sodiščem dokazana, ko tudi umor poslanca Popova. Čeprav so se izvršili ti umori pri belem dnevu na javnem mestu, vendar ni bil odkrit niti en morilec. In nato konstatira »Radikal«, da faktični atentatorji na katedralo sv. Nedelje niso bili prijeti do danes in da ni nobenega upanja, da se to sploh kdaj zgodi.

Bolgarska vlada pa je prisilila vso Sofijo, da prisostvuje justifikaciji atentatorjev, ki pa so bili nedolžni. Taka je bolgarska justica.

Svoj članek zaključuje »Radikal« z besedami: Če bi ostala vlada Cankova še pet let na krmilu, potem obstoji resna nevarnost, da bodo vsi uglednejši Bolgari »ubiti in vsa inteligenca izgubljena. Zato se danes bolj ko kdaj čuti velika potreba, da vlada odstopi in da se ne zamenjajo samo nekatere osebe, ampak ves sedanji politični sistem in ves sedanji režim«.

Ni drugarje ne piše glasilo socialnih demokratov »Narod«, ki je dolgo veljal kot zaveznik vlade Cankova. »Narod« se ustavlja nad arogantnim vprašanjem vladnega tiska: »V čem je tiranija današnjega režima? Navedite samo en dokaz!« — Na to odgovarja »Narod«: »Po pravici se čudi človek, ki še ni izgubil svojih človeških čustev, pri prečitavanju tega vprašanja, ki so ga napisali vladni advokati. Ali so sploh normalni ti ljudje? Ali je prenehal delovati njih razum? Skrajni čas je, da vlada Cankova odstopi, ker drugače mora propasti bolgarski narod«.

Odpor proti krvavi vladi Cankova raste. V mestu se krepki meščanska opozicija, na deželi pa se množe vstaške čete zemljoradcev. In kljub vedno novim vislicam, kljub vedno novim umorom raste odpor in ruši temelje krvave vlade. In dobro je, da je tako, ker drugače bi bolgarski narod pod vlado krvavega Cankova izkrmavel.

Politične vesti.

= G. Pašić popolnoma ozdravel. Osebni zdravnik g. Pašića dr. Besanović je sklical zdravniški konzilij, katerega so se udeležili: docent dr. Adler, dr. Töpfer in dr. Mixa. Po konziliju je bil izdan sledeči bulletin: Ministrski predsednik je popolnoma ozdravel. Nedvomno je ugotovljeno, da pacient ne bo leha na zlatenici. Temperatura je normalna, srce popolnoma v redu, prebava ko tudi tek dobra. Subjektivno se počuti g. Pašić zelo dobro. Dr. Besanović je dalje izjavil, da je Pašić že vstal in da bo šel na izprehod po hotelskem parku, kakor hitro bo prvi solnčni dan. V Karlovih Varih ostane Pašić še 4 do 5 tednov, nakar odpotuje v mesto, kjer bo mogel v absolutnem miru uživati gozdni zrak.

= Seja načelstva SKS se je vršila v ponedeljek. Na seji so se pretresala gospodarska vprašanja. Osobito pažnjo se je posvetilo trgovski pogodbi z Nemško Avstrijo. Pogodba se zaključena še pod vlado PP in zato se opravičeno sumi, da je pogodba zaključena v škodo kmetijske produkcije. Sklenjeno je bilo, da se odpelje g. Mermolja v Beograd, da upoza sedanjo vlado z željami kmetijskega ljudstva, kar se tiče pogodb z inostranskimi državami. Člani načelstva so se tudi pritoževali nad strankarskim postopanjem nekaterih okrajnih glavarstev; proti vsem, ki so preko zakona preganjali kmetstvo, bodu vlozene pritožbe na velikega župana. Nečuvne pritožbe so bile izrečene proti ljubljanski in litijski davčni oblasti. Stranka bo zastavila vso moč, da se tudi tu razmere popravijo. Ni samo slučaj, da je v teh okrajih čez 600 rubežni; tu morajo biti merodajni posebni vzroki. O vsem se je napravila obširna spomenica, ki se je odposlala poslanskemu klubu v Beograd.

= Dr. Laza Marković o novi vladi. Dopisniku sarajevske »Večernje Pošte« je izjavil Laza Marković, da je bil sporazum sklenjen iz državnih interesov, ker je z njim rešen hrvatsko-srbski spor. Dokler je bil Pašić zdrav, je osebno vodil pogajanja, pozneje pa so vodili pogajanja drugi, ki so Pašića stalno informirali. Podpisana sta dva dokumenta: protokol o vseh skupnih sejah in sporazum o koaliciji. Ta ne omenja niti z besedo revizije ustave in zato ta sploh ni v debati. Med Pašićem in Ljubo Jovanovićem so bila pred letom dni v resnici nasprotja v pogledu sporazuma. Danes pa ted ni več, ker je bil sporazum sprejet kot predlog Pašića. Glede uradniških premestitev je izjavil Laza Marković, da bodo premeščeni oni uradniki, ki so ovira novi koaliciji. Kjer so radićevi močni, tam dobe naravno tudi večje število uradnikov. Reaktiviranje uradnikov bo izvedla vlada sporazumno. Ne more pa biti premeščen uradnik, ki je preje nastopal proti radićevem. — Glavno delo vlade je posvečeno gospodarskim in socialnim vprašanjem. To delo bo vlada lahko izvajala, ker ima v skupščini krepko večino. — Vest, ki jih dobiva vlada o razpoloženju naroda, so enako dobre iz srbskih ko iz hrvatskih krajev.

= Odmev sporazuma v Ameriki. Naš poslanik v Washingtonu Trešić-Pavičić je dopel v Beograd in podal novinarjem obširno izjavo o vtisu, ki ga je napravil sporazum v Ameriki. Ker je odpotoval Trešić-Pavičić iz Amerike 18. julija, isti dan, ko je bil sporazum sklenjen, more govoriti le o odmevu,

ki ga je povzročil govor Pavla Radića. V hrvatskih krogih je napravil ta govor najboljše vtis in na konferenci delegatov Radićeve stranke se je od 26 delegatov izreklo 22 delegatov odločno za novo politiko Radićeve stranke in le 4 delegati deloma proti njej. Se boljše vtis pa je napravil Pavle Radićev govor med Srbi. — Ameriški listi so splošno naklonjeni Jugoslaviji, je nadaljeval poslanik Trešić-Pavičić. Brez izjeme vsi listi so pozdravili sporazum, ker je s njim zagotovljena konsolidacija Jugoslavije.

= Priprave za proslavo tisočletnice hrvatske kraljevine. Ministrski svet se je bavil na večerajšnji seji s proslavo tisočletnice hrvatske kraljevine. Ker se vrši v dnevi 14. do 16. avgusta zlet hrvatskega sokolstva in ker je za iste dneve napovedala svoj zlet tudi Orjuna, je ministrski svet sklenil, da se zlet Orjune prepove, da ne pride do neredov.

= Vprašanje samostana sv. Nava se vedno ni rešeno. Poslaniška konferenca je vzela na znanje sporazum naše in albanske vlade glede samostana sv. Nava in neke vasi, ki jo dobi kot nadomestilo od nas Albanija. Definitiven zaključek pa je odložen, ker je bilo poročilo ekspertov nepopolno.

= Komunisti pripravljali atentat na Masaryka. »Česke Slovo« poroča, da je bila odkrita komunistična zarota proti predsedniku Masaryku ter članom češkoslovaške vlade. Kot voditelja zarote sta bila aretirana Friderik Stastny, rojen 1892 v Klechnu, po poklicu novinar, in dr. Vavla Hourea rojen 1871 v Hriu. »Česke Slovo« poroča, da je izdala komunistična internacionala povelje, da se atentat na Masaryka za vsako ceno izvrši. Komunistična internacionala je namreč računala, da pride po atentatu do ostrih odredb proti komunistom, kar bi moglo povzročiti revolucijo. »Česke Slovo« zahteva, da se ostro nastopi proti plačancem Moskve, ker so komunistični zločini presegli vsako mero.

= Madžarska se hoče oprostiti vojaške kontrole. V zadnjem času je pričel madžarski tisk ostro kampanjo proti mednarodni vojaški kontrolni komisiji, ker da je ta popolnoma odveč. V istem zmislu pišejo tudi dunajski »Neue Freie Presse« ter par drugih dunajskih listov. Vsa ta kampanja pa nima drugega pomena, ko da izbriše vtis dogodka, ki se je odigral v Subotici (Szombathely). Kontrolna komisija je namreč prišla na sled mobilizacijski pisarni, ki se je nahajala v subotičkem oddelku za socialno politiko. Da so bili podatki, ki jih je imela o tej pisarni kontrolna komisija, točni, je potrdil madžarski poročnik Kovacs. S silo pa je bilo prepričeno komisiji, da bi izvršila pregled oddelka. Slični dogodki so se že odigrali prej. Tako je bila mednarodna kontrolna komisija nagnana v Kečkemetu od »ogorčenega« ljudstva v kamni. Enako se je zgodilo kontrolni komisiji tudi v Ceglédiu in Pēti-Kostelu. Češki listi poudarjajo, da je treba vsled teh dogodkov mednarodno kontrolo nad madžarskim oboroževanjem še poostri, nikakor pa je ne odpraviti. Ob enem pišejo češki listi obširno o madžarskem oboroževanju. Tako se vodi natančna evidenca vseh za orožje sposobnih Madžarov. Vsak Madžar je prisiljen, da podpisuje reverz, po katerem se »prostovoljno« obvezuje za 12 letno vojaško službovanje. Oficirji, ki niso v aktivni službi, so pridržani ministru za socialno politiko, ki vodi »telesno vzgojo« naroda. Tej vzgoji so podvrženi vsi Madžari od 18. do 45. leta. Vzgojo pa vodi oficirji in sicer čisto v vojaškem duhu. Zato zahtevajo češki listi od svoje vlade, da zahteva poostrevo vojaške kontrole na Madžarskem in isto naj stori tudi naša vlada.

= Ameriški pogoji za pristop k haaškemu razsodišču. Po sporočilu senatorja Setteja, člana zunanjega odbora, bo v kratkem Ameriki predlagano, da pristopi k mednarodnemu razsodišču. Sette je izjavil, da bi mogla Amerika to storiti le pod sledečimi pogoji: 1. Amerika ne prevzame s pristopom k haaškemu razsodišču nobenih obveznosti do Zveze narodov. 2. Amerika ima pravico imenovati lastnega sodnika, ki ima popolnoma iste pravice ko drugi sodniki. 3. Da se določijo dalekosežni predpisi za tajna in redna zasedanja mednarodnega razsodišča. Verjetno je, da bodo ti ameriški predlogi sprejeti in da pristopijo nato tudi severnoameriške Združene države k haaškemu mednarodnemu razsodišču.

= Vladna pomoč angleškim rudniškim lastnikom. V angleški javnosti so se pričele oglašati ostre kritike vladnega postopanja v zadnji rudarski krizi. Zlasti oster je v svojih kritikah Lloyd George, ki pravi, da je vlada vedela že v februarju o nameravani stavki in da je zato njena neodpustljiva napaka, da ni ničesar proti stavki ukrenila. Vsaka delavska organizacija more v bodoče isto storiti ko rudarji. Tajnik rudarske organizacije je izjavil, da ne pomenijo vladne popustitve nobene zmage rudarjev, ker je bilo sklenjeno samo premirje. Jasno je sedaj postalo, da premožovna industrija ne more ostati v takih rokah, ki ne more shajati brez vladne podpore. List »Evening Standard« je izračunal, da se porabi sedaj 87% vseh dohodkov iz premožovnega rudarstva dobe lastniki rudnikov od vlade toliko podpore, kolikor je njih dobiček manjši od 15 centov. Kar pa bi dobili več, morajo izplačati zakladnemu ministru. Vsem bo veljala vladna podpora 4 cente za 1 funt dohodninskega davka.

= Grško-bolgarski konflikt. Ker sta bila ubita dva grška državljana, je grška vlada znatno pomnožila svoje čete ob bolgarski meji. Te čete ostanejo na meji tako dolgo, dokler ne da bolgarska vlada zadoščenja. Grška vlada sicer ne zahteva nobene odškodnine, pač pa odločno vztraja na tem, da bolgarska vlada morilce kaznuje. Z ozirom na razne govore, je izdala grška vlada demant, v katerem odločno zanika, da bi imele grške čete povelje prestopiti bolgarsko mejo.

Dnevne vesti.

NAŠ BOJ PROTI TRBOVELJSKI.

Ni poštenega Slovenca, ki ne bi odobral našega boja proti postopanju Trboveljske premogokopne družbe. Nasprotno, se je vsak pošten Slovenec naravnost oddahnil, da je v Sloveniji vsaj en dnevnik, ki je čisto neodvisen od te bogate družbe in ki brani proti njej slovenske interese. In zato je pridobil naš boj proti postopanju Trboveljske premogokopne družbe »Narodnemu Dnevniku« mnogo prijateljev in mnogo simpatij.

Ampak s samimi simpatijami je nam zelo malo pomagano in Trboveljski družbi zelo malo škodovano. Ni zadosti, da javnost naš boj samo platično podpira, temveč njena podpora mora biti dejanska, če hoče, da se odiranje Trboveljske premogokopne družbe neha.

Kaj pomaga, če se kdo zgraža nad postopanjem Trboveljske premogokopne družbe, a obenem kupuje in se naroča na liste, ki so v službi te družbe. Na ta način se pozicija Trboveljske premogokopne družbe samo krepi in škoduje slovenski stvari.

V boju treba biti dosleden, ali pa se v boj sploh ne mešati. Kdor nima v sebi te sile, da bi bil dosleden in da bi ravnal soglasno svojemu prepričanju, ta naj tudi ne govori, da je za osvoboditev Slovenije od gospodarskega pritiska Trboveljske. Ta naj kar lepo poklekne pred finančno močnostjo tuje družbe.

Kdor pa je za gospodarsko svobodo Slovenije, kdor je za to, da se izvaja boj proti postopanju Trboveljske premogokopne družbe do konca, ta naj bo tudi vsaj toliko pošten, da ne bo podpiral časopisja, ki prejema od nje denar.

Ne velja samo za politične stranke ena sama alternativa: za ali proti gospodarskemu imperializmu Trboveljske, ne velja samo za politične liste: za ali proti interesom magnatov Trboveljske, ta alternativa velja tudi za slehernega Slovenca in po njej se presoja, koliko je vreden njegov patriotizem!

»Jutrova« laž. »Jutrova« uvodničar se je včeraj zlagal, da smo mi utihnili zaradi tiskovnega zakona takoj, ko se je sestavila vlada RR. Z ozirom na to laž konstatiramo, da smo še 80. julija priobčili članek »Za svobodo tiskar«. Naj si ne domišljujejo sodelavci pri reakcionarnem tiskovnem zakonu, da si bodo s takimi lažmi pomagali.

Bodi konstatirano, da »Slov. Narod« na očitke falsifikata molči.

Da vidijo naši bralci, kak okus ima »Slovenski Narod« in s kakšnimi neslanostmi skuša pokriti svojo polomijo, objavljamo dobesedno »odgovor« »Slov. Naroda« na resen članek g. Stebičeve. Famosni »odgovor« »Slov. Naroda« se glasi: »Dejato o feminizmu bi rada otvorila gđ. Alojzija Stebič. Prav radi bi sledili taki debati, zlasti še zato, ker bi lahko s tem razstili tudi gđ. Stebičeve neke pojme modernega feminizma. Pa ker je gđ. Alojzija otvorila debato z zelo neokusno razliko med feminizmom »proletarskih žen« in institucijo »narodnih dam«, ji povemo, da ne sodelujemo pri debati. Vsevedna domišljavost ni na mestu pri osebi, ki je za feminizem v Sloveniji kolikortoliko zaslužna! Radi njene zaslužnosti smatramo, da bi nastopala s polnim imenom samo pod blanki, ki so stvarni, resni in brez nadutih privrskov. Institucijo narodnih dam in njih delo v preteklosti in sedanjosti pa naj lepo pusti na miru. K definiciji feminizma, ki nam jo ponuja gđ. Stebičeva, odgovorjamo, da je predložena definicija njena zasebna lastnina in njen privaten nazor. Feminizem je v bistvu nekaj drugega: vse tisto, kar se je doslej oznanjalo in zahtevalo iz ust feministk! Te zahteve pa niso bile enodušne, nego se menjajo od naroda do naroda, od leta do leta! Moderna katoliška feministka ima o feminizmu gotovo drug nazor, kakor »proletarska žena« iz Slovenije.« — Iz tega odgovora mladinskega popoldnevnika se vidi, da »Slovenski Narod« nima samo nobene pojma o feminizmu, temveč tudi ne o časnikarski odgovornosti. Ta konstatacija naj zadostuje.

Skladišče tobaka. V Kavadaru in Skoplju prično v kratkem graditi velika skladišča za tobak. V ta namen je odobren kredit 10.300.000 Din za Skopje in 7.070.000 Din za Kavadar.

Tobačna tovarna v Nišu se poveča. Ministrstvo je odobrilo v to svrhu kredit 20 milijonov 700.000 Din.

Nove lokomotive na liški progi. Vsed slabih lokomotiv so se pojavljale na liški progi zamude. Da temu nedostatku odpomoče, je odposlala generalna direkcija državnih železnic, več dobrih lokomotiv na liško progo.

Zgradba mostu čez Vardar. Ministrstvo za javna dela je odobrilo kredit v znesku 180.000 Din za zgradbo novega mostu čez Vardar na cesti Skopje-Petovo.

Nova vojaška šola. Meseca oktobra se otvori v Nišu bolnišniška podoficijska šola, v katero bo sprejetih do 100 gojencev. Pogoji za sprejem se objavijo pozneje.

Nova gimnazija. Ministrstvo prosvete otvori še to jesen novo žensko gimnazijo v Subotici.

Notranji minister v Ljubljani. Notranji minister Boža Maksimović se mudi že od pondeljka v Sloveniji. Včeraj je inspiciral razne notranjemu ministrstvu podrejene politične urade v Ljubljani.

Odklovanje naših gasilcev. Kakor nam javljajo iz dolenskih Toplic, je s kraljevim ukazom odklovanih osem gasilcev topliške požarne breme z zlatimi, oziroma srebrnimi kolajnam za 40 odnosno 25letno nepretrgano službovanje na polju gasilstva. Svetinje bo pripel odlikovancem srečni glavar prihodnje nedelje dne 9. avgusta na Kopaljskem trgu v Toplicah. K slavnosti so povabljeni tudi bližnja in daljna gasilska društva.

Mednarodni kongres jetniških uradnikov. Prihodnji teden se vrši v Londonu kon-

gres jetniških uradnikov, ki se ga udeležijo delegati 84 držav. Glavno vprašanje, o katerem se bo razpravljalo, bo vzpostavitev enotnih smernic glede ravnanja z ženskami in otroci v jetnišnicah. Delegati iz Anglije predlagajo sistem, po katerem naj bi se zaposljevalo ženske jetnike s hišnimi deli, pri čemur bi se jim pustilo čim največ prilike za samostojno delo. Glede v ječi rojenih otrok se namerava izposlovati enotna ureditev potom komisarijata Zveze narodov.

Težka obsodba vojaka-nazarenca. Vojno sodišče v Beogradu je obsodilo čevljarja Milana Vujića na 9 let 8 mesecev težke ječe, ker kot rekrut ni hotel sprejeti puške, češ da mu to zabranjuje njegova nazarenska konfesija.

Dvoletna vinarska in sadjarska šola v Mariboru je zaključila svoje 53. šolsko leto dne 30. julija t. l. z 49 gojenci povprečno s prav povojnim uspehom (16 drugoletnikov absolventov, 29 prvoletnikov in 4 praktikan-ti). 48 učencev je bilo katoliške, 1 gojenec pa je bil pravoslavne vere. Iz Slovenije jih je bilo 44, iz Srbije 1 in iz danes inozemskega Primorja so bili 4 učenci. Po materinem jeziku je bilo 46 Slovencev, 2 Hrvat in 1 Srb. Dvoletna vinarska in sadjarska šola se skoraj gotovo prav kmalu preustroji v enoletno ter pride na njeno mesto višja ali srednja vinarska in sadjarska šola kot nadomestilo za zdaj 3 leta staro srednjo kmetijsko šolo, ki nima življenjskih pogojev in se zato ukine, nje učenci pa se porazdelijo na srednji kmetijski šoli v Križevcih in v Valjevu. Tako naglo preneha ustanova, kakor je bila pre-nagleno oživitvena navzlic pravočasnim resnim opozoritvam. Tudi napovedane reor-ganizacije na stari mariborski vinarski in sadjarski šoli se naj v pičlo odmerjenem času izvrše. Da bi bile uspešne! Ob pomanjka-nju potrebnih sredstev razočaranja niso iz-ključena. Važno je pri tem, da bo poleg višje ali srednje vinarske in sadjarske šole še na-dalje obstajal dosednji zavod, sicer samo kot enoletna šola, vendar z internatom. Tako bo kolikor toliko ustreženo raznim zahtevam, predvsem tudi upravičeni želji, da se ohrani stara vinarska in sadjarska šola prevažnemu obmejnemu mestu Mariboru, dasi drugače v precej okrnjeni obliki. — Zmave.

Trgovina z dekleti v Zagrebu. Po dol-gotrajnih opazovanjih in poizvedovanjih je prišla zagrebška policija na sled razširjeni trgovini z dekleti, ki se je raztezala na vso državo. Povod k rešeršam je dalo dejstvo, da so izginile iz Zagreba tri 15 do 17letne de-klke, ki so jih našli pozneje v neki javni hi-ši v Novem Sadu. Preiskava se vrši že dalj časa, vendar pa policija od sedaj ni hotela izdati nobenih podrobnosti. S tem je dosegla svoj namen: Trgovci z živim blagom niso vedeli, da jim je policija na sledu ter vsled tega niso pobegnili in so danes vsi pod klju-čem. Kakor je v podobnih slučajih običajno, je imela tolpa v Zagrebu, in tudi v nekate-rih drugih mestih sovodnice. Te sovodnice so imele nastavljene mlade ljudi, ki so za-peljivali lahkomišelnih deklet pod raznimi pretvezami. Tolpa je spravila tekom par me-secev 27 deklet, skoro izključno v starosti 15, 16 do 17 let v javne hiše v Novem Sadu, Su-botici, Somboru, Karlovcu, Bjelovaru, Ko-privnici in Sarajevu. Sled vodi celo v Cari-grad, kamor sta bili prodani, kakor se zdi, dve zagrebški deklici. Preiskava se vodi zo-per približno 45 oseb, ki so deloma zaprte, deloma pa na svobodi. Aretovane osebe so večinoma policiji znane že od preje. To so lovake zagrebške sovodnice in njihovi poma-galci, posestniki javnih hiš v imenovanih me-stih. Obravnava zoper te ljudi se vrši naj-brže že prihodnji teden.

Velike poplave pri Gradcu. V nedeljo so bili v Gradcu in okolici ves dan hudi nali-vi, ki so povzročili veliko škodo. V mestu je udrila voda na več krajih v kleti. Rešilni od-delek je imel opravila ves dan do pozne no-či. V okolici so prestopili povsodi potoki bregove ter poplavi travnike in polje. V Kainbachu pri Gradcu se je udril hrib, tako da je zavod »Usmiljenih bratov« in neko sosedno posetvo v veliki nevarnosti. Po-vršina zemlje, ki se premika, znaša 20.000 m².

Vlak povozil neznanca. Včeraj zjutraj okoli 6. ure, je neki železničar, nameščen na postaji v Miramaru, našel na tiru, par sto metrov od postaje, krvavo truplo neznanca, ki je imel glavo strašno zmečkano. Nesrečnik je bil seveda mrtev. Železničar je obvestil v odkritju miramarske ožonike, ki so se ta-koj podali na lice mesta. Preiskali so žepo neznanca, a niso našli nikakih osebnih listin, ki bi omogočile identificiranje nesrečnika, približno 40 let starega delavskega oblečenega moža. Tudi niso mogli ugotoviti, če gre za samomor ali nesrečo. Verjetnejša je slednja domneva, ker je neznanec ležal nedaleč od mesta, kjer gre preko tira steza za pešce.

Štirje turisti poginili v snežnem mete-žu. Iz Innsbruka poročajo: V nedeljo zvečer je javila družba hribolazcev, ki so podvleli turo v Kaisergebiet, da pogreša 8 mož. Rešilna ekspedicija je našla 4 turiste žive. Drugi štirje pa so poginili v snežnem mete-žu. Njihova trupla so prenesli v Kufstein.

Tragična smrt mladenke. Rudolfini Wondra, hči mehanika na Dunaju, je bila si-ecer, kakor trdijo, dostojno dekle, ki je ho-dilo vedno po poti krepkosti, toda zadela jo je Amorjeva pušica in zaljubila se je smrtno v razuzdanega plesalca, ki je kazal svojo umetnost po nočnih lokalih. Dečko je bil Rudolfini vedno za petami. Vsi opomini sta-rišev niso zalegli. Preteklo nedeljo se je šla Rudolfini kopat. Sledil ji je seveda tudi za-ljubljani možakar, o katerem ni doslej zna-nega ničesar drugega, kakor da je bil na ime »Heini«. Rudolfini in par njenih prijateljic so oblekle kopalno obleko, začel se je stra-šten ples po pesku. Nenadoma je zakričala Rudolfini: »Heini«. Heini se je bil sklonil k nje ter jo ugriznil v bedro. Ugriz je bil bo-lesten in globok. Zobje mladega moža so se zabodli globoko v meso devojke in iz rane je tekla kri. Od bolečin jokajoča se je vrnila

Rudolfini domov. Čez par dni je dobila vro-čico. Sele sedaj je povedala svoji materi, da ima hudo rano. Rekla pa je, da jo je ugriznil pes. Naslednjega dne je šla v bolnišnico. Tu-di tu je trdila, da jo je ugriznil pes, vsled česar so ji dali primerne injekcije. Par dni na-to je umrla. Zdravniki so ugotovili, da je na-stopila smrt vsled sifilitične infekcije, ki jo je povzročil ugriz. Frivolnega mladeniča po-licija doslej kljub marljivemu iskanju ni mo-gla eruirati.

Rodbinska drama pri Budimpešti. An-drej Svihan v Budakalaszu pri Budimpešti je izgubil vse svoje premoženje, v znesku 12.000 kron. Dolga leta se je trudil, da si je prihranil denar, za katerega si je kupil konč-no hišico. Prodajalec pa ni bil upravičen k prodaji, in tako se je zgodilo, da je prišel Svihan ob kupnino. Vsled tega je sklenil, da umori celo svojo družino in samega sebe. Napadel je najprej svojo ženo, nato pa svoje-ga 4 mesece starega otroka ter ju ranil smrtno nevarno. Nato je hotel zaklati svoje 3 sta-rejše otroke, ki pa so mu ušli, glasno kričeč na pomoč. Svihan se je zabedel nato v prsi, končno pa se je ustrelil. Dojenček je oble-žal na mestu mrtve, njegova mati pa se bori s smrtjo.

Tragedija filmskega režiserja. V Budim-pešti se govori te dni povsodi o žalostni usodi filmskega režiserja Bele Gerosyja, nek-danjega soproga znane filmske igralki Sacy De Blondel, ki je nastopila trenutno v Parizu. Pred njeno umetniško kariero se je pisala filmska igralka Rosette Meygieri. Bila je hčerka budimpeštanskega advokata. Ker sta-riši niso imeli premoženja, so jo poslali v gledališko šolo. Tu se je seznanila s kolegom Belo-Gerosyjem. Igralec se je zaljubil v lepo deklico ter jo poročil. Živela sta nekaj časa pri materi igralki, v precej v desolantnih raz-merah ter sanjala o boljši bodočnosti. Po-zneje sta postala filmska igralka in Rosette je napravila v Budimpešti lepo kariero. S prihranjenim denarjem sta ustanovila last-no filmsko podjetje, ki pa ni uspevalo. Pro-padla sta v bedo. Uživanja željna žena je zapustila lepega dne stanovanje svojega moža in se preselila s svojo materjo v hotel »Astoria«, kjer sta živeli pod tujim imenom, zato da je izgubil Gerosy njuno sled. Film-ska igralka je nastopala nato v raznih krajih ter postala slavna. Živela je v razkošju, do-čim njen soprog ni imel sreče v življenju. Živel je v bedi. Ravno, ko je zastavil zadnje svoje stvari, je videl svojo soprogo v Budim-pešti v nekem filmu. Polastilo se ga je ne-odoljivo hrepenenje po ženski, ki je bila ne-koč njegova. Slučaj je hotel, da jo je srečal par dni nato na ulici. Stopil je k njej ter jo hotel objeti. Filmska igralka mu je dala ro-ko ter se hladno informirala, kako mu gre. V tem je pristopil neki gospod. Filmska di-va je izpregovorila z njim par besed, obrni-la svojemu soprogu hrbet ter odšla. Mož je gledal nekaj časa za njo, nakar je šel ter skočil v Donavo. Dan pozneje so prinesli bu-dimpeštanski listi vest, da se je Sacy de Blondel zaročila z nekim bogatim madžar-skim magnatom.

Tragedija mlade umetnice. Nečakinja P. Kaczhoda, komponista v Budimpešti popu-larne operete »Junak Janos«, Magda Kaczhoh je podzvela te dni v Budimpešti poskus sa-momora. Njeno stanje ni nevarno. Vprašana po motivih, je izjavila mlada gospa, ki je učenka konservatorija, da si je hotela vzeti življenje, ker živi rodbina Kaczhoh v taki be-di, da je bila prisiljena prodati glasovir umr-lega komponista, s katerim si je služila Magda Kaczhoh kruh.

Usodepoln preprič med županom in oro-žnikom. Iz Stipa poročajo: V pondeljek je prišlo v vasi Ilanče med županom in koman-dirjem orožniške stanice do prepira, ker je prepodil orožnik dvakrat vaško stražo, ki jo je bil postavil župan po vasi. Preprič je kon-čal s tem, da sta pričela nasprotnika drug na drugega streljati. Župan je obležal na me-stu mrtve, dočim je ostal orožnik nepoško-dovan.

Špionažni proces v Subotici. Predvče-ršnjim se je pričel v Subotici proces zoper nekega Antona Gestalterja in tovariše, ki so obtoženi špionaže v prid neke sosednje dr-žave. Obravnava bo trajala par dni.

Revolverska bitka z banditi. Kakor po-ročajo čikaški listi, se je odigral dne 2. t. m. v mestu roparski napad, ki mu glede drz-nosti ni primere. Popoldne od petih se je vtihotapilo 5 banditov v elegantni »Drake-hotel«, v katerem je bila velika plesna vese-lica. Banditi so prišli neovirano v tretje nad-stropje in pisarno blagajnika. Tu so potegni-li roparski napadalec revolverje ter ugrabili blagajniku 10.000 dolarjev gotovine iz bla-gajne. Nato so hoteli oditi po stopnicah, kar pa se jim ni posrečilo, ker je pričel blagaj-nik, ki so ga roparji pustili zvezanega v nje-govi pisarni, klicati na pomoč. Prihitieli so roparski uslužbenci in gosti, ki so zastavili hoteljem pot. Roparji so prisilili z revolverji v rokah vse osebe, ki so se jim postavile po robu, da so vstopile v neko sobo, nakar so jih zaprli. Poglavar banditov je ustrelil pri tej priliki nekega hotelskega uslužbenca. Med tem je prišla policija in razvil se je lov na bandite, ki so zbežali z revolverji v rokah na ulico. Trije roparji so skočili v neki av-tomobil ter hoteli uteči. Policijski stražniki in pasanti so streljali na avtomobil. Pri div-jem lovu so bili vsi trije roparji ubiti. Dve-ma drugima lopovoma se je posrečilo s ple-rom pobegniti. Enega izmed njih je 24 ur pozneje aretovali. Našli so pri njem del ugrabljenega denarja. V divji revolverski bitki je bil ustreljen razven treh roparjev in hotelskega uslužbenca en policist in šofer. Več pasantov je bilo težko poškodovanih.

Dva roparska napada v Zagrebu. Pošt-na uradnica Julija Škreblin je prijavila za-grebški policiji, da jo je napadel te dni ne-kega večera v bližini ženske kaznilnice ne-znan možki ter ji iztrgal ročno torbico, nakar je pobegnil. — Drugi roparski napad je bil izvršen pri belem dnevu v bližini glavnega kolodvora. Nekaj služkinj se je pridružil ne-znan možki, ki je iztrgal ženski nenadoma ročno torbico in jo hitro odkuril.

— Strašna smrt. Iz Londona poročajo: Tra-gična požarna katastrofa v Perthu je zahte-vala 3 človeške žrtve. Major Murray Graham, čigar soproga leži bolna v Franciji, je vpora-bil vsako prosto uro za to, da je obiskal svo-jega 4letnega sina, ki se je nahajal pri Per-thu na Škotskem na počitnicah. Ko je prišel v soboto v Perth, je našel na mestu svoje pristave pogorišče. Obupana mati mu je po-vedala, da je zgorel tudi njegov sin in njego-vi dve boni. Ob 4. zjutraj je čula kuharica iz trakta, v katerem je stanoval otrok in nje-gove bone, neko trkanje. Vstala je, odprla vrata, ki so vodila v dotični trakt. Vstopiti ni mogla, ker je bil ves hodnik poln dima. V hipu je alarmirala vso hišo. Med tem, ko so zamaš skušali priključiti telefonično per-taške gasilce, je drvel šofer z avtomobilom v 3 milje oddaljeno mesto. Eden od služabni-kov je splezal na gorečo streho ter skušal prodreti skozi podstrežje v sobo, toda ni mu bilo mogoče, ker je krog in krog vse gorelo. V kratkem času je bilo poslopje vpepeljeno. Stara mati je bila tako obupana, da se je hotela opetovano vreči v ogenj. Kako je po-žar nastal, ni pojasnjeno. Čudno je, da se ni-šo služkinje skušale rešiti skozi okno, kajti soba je bila v pritličju. Še bolj nerazumljivo je, da niso mogle odpreti vrat, na katere so trkale. Najbrže so bila vrata zaklenjena ter ženske v razburjenosti niso mogle najti ključa.

— Hčerka gimnazijskega ravnatelja. To dni je imel neki bogati beograjski trgovec D. neprijeten doživljaj. Peljal se je v vozu I. razreda v Zagreb. Med tem, ko je dremal, je vstopila mlada elegantno oblečena dama. Go-spod G. bi bil ostal rad sam, ker pa je bila dama ne samo elegantna in mlada temveč tudi lepa, so se vzbudila v njem mehkejša čustva. Začel se je z lepo neznanko razgo-vor. Rekla je, da je ministerialna uradnica v Beogradu ter, da se pelje preko Zagreba v Mostar, kjer je njen oče gimnazijski ravnatelj. Razgovor je postal vedno bolj živa-hen, in starijavi gospod »G.« se je zaljubil. Dama se je smehljala vedno bolj zapeljivo in prijazno in stari don Juan je vedno bolj upal, da pride skoro do cilja... Med tem se je ustavil vlak na neki postaji. Lepa gospo-dična je prosila gospoda G., da ji prinese čašo piva. Gospod G. je njeni želji galantno ustregel. Ko pa se je vrnil, dame na njegovo veliko začudenje ni bilo več v kupeju. Za-man jo je iskal po vseh vagonih: izginila je. Nakrat mu je šinila misel v glavo. Pogledal je v svojo ročno torbico in njegovo začude-nje se je mahoma izpremenilo v grozo: Z »ravnateljevo hčerko« je izginil zveženj ban-kovcev v skupni vrednosti nič manj kot 56.000 Din. Gospoda G. bi bila zadela kmalu kap. Prijavil je stvar pristojni oblasti, toda o »ravnateljevi hčerki« ni ne duha ne sluha.

Izginuli ataše. Iz Berlina poročajo: Bivši ataše dunajskega sovjetskega posla-ništva Mečislav Jaroslavski je bil odpokli-can ter odpotoval dne 25. junija z Dunaja preko Nemčije v Moskvo. Od tega dne je iz-ginil brez sledu. Odpoklican je bil radi tega, ker je imel na Dunaju več kravalov na ulici, ki so bili očitno posledica nervoznega obo-lenja. Med drugim je najel ataše avtomobil ter se vozil v najhitrejšem tempu po najbolj obljubljenih ulicah, dasi je bil v vožnji popol-noma neizurjen.

Fantastični doživljaji arktične ekspedi-cije. Sicer resni »Matine« ve povedati čudovi-te stvari o rezultatih ekspedicije razisko-valca Bebe (?) v arktičnih vodah. Ekspedi-cija je prinesla seboj pravcate morske veli-kane, ki so bili doslej popolnoma neznani. Ribe imajo blesteče se luskinе in ekstremi-tete podobne onim polipov. Fantastične ve-sti je prinesla omenjena ekspedicija baje tu-di o neki reki, glede katere so bili znan-stveniki doslej mnenja, da se izteka pri New-yorku v morje. Glasom poročil ekspedicije nadaljuje omenjena reka svojo pot pod mor-jem ter izgine v nekem 300 metrov globo-kem prepadu. To fantastično poročilo je do-bil »Matine« iz Chikaga.

Gasilno društvo »Bled« javlja, da se za 2. t. m. določena proslava 40letnice vsled slabega vremena ni vršila, temveč je bila preložena na 9. t. m. Prosimo vsa tovariška društva, da se proslave po možnosti v čim največjem številu udeležijo. Za polovično vož-njo smo prosili. V slučaju slabega vremena se vrši slavnost v Zdraviliškem domu.

Kako so bile najdene dragocenosti v palači kneza Jusupova. Sovjetski in zapadno-evropski listi so prinesli pred kratkim vest, da so bile najdene v nekdanji palači kneza Jusupova velike dragocenosti. Sedaj so zna-ne podrobnosti. Palača kneza Jusupova je stara zgradba. Obstoji iz dveh delov, od katerih je bil, kakor se domneva, zadnji svo-ječasno lovski dvorec Ivana Groznega. Pala-ča je oddaljena od Kremlja približno 2 km. Pred letom dni so se začeli interesirati za stari del palače Amerikanci. Hoteli so ta del palače odkupiti. Da se je to zgodilo ob času normalnih odnosov med Zedinjenimi drža-vami in Sovjetsko Rusijo, bi se ne bila zdela stvar nikomur sumljiva. Tako pa je izzval interes Amerikancev za stari dvorec v Rusiji pozornost. Tako je prišlo, da je bila zaslišana od sovjetskih oblasti vsa bivša Jusupova služnišča. Zaslišanje je imelo uspeh. Eden od najstarejših Jusupovih slug je izpovedal na policiji, da se nahaja pod palačo klet, v kateri mora biti skritih mnogo dragocenosti. Pokazal je tudi mesto, kjer so našli v resnici po dolgem iskanju velikanske zaklade. Gre za rodbinski nakit carske hiše. V zbirki se nahaja mnogo smaragdov in briljantov. Na-ki je težak z dragulji vred nad 21.000 gra-mov, srebrna posoda pa okoli 210.000 gra-mov. Vrednost najdenih dragocenosti znaša skupno okrog 5 milijonov zlatih rubljev. Stari sluga, ki je izdal nahajališče »skritih« dragocenosti, dobi dosmrtno penzijo 90 zla-tih rubljev mesečno. Del dragocenosti dobi moskovski muzej, ostanek pripade državi.

Mestna zastavljavnica ima tomesčno dražbo decembra 1924 zastavljenih predme-tov 13. t. m. ob 3. popoldne.

Gospodarstvo.**LJUBLJANSKA BORZA**
dne 5. avgusta 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921. den. 75, bl. 80; loter. 2½% drž. renta za vojno škodo den. 290, bl. 297; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 225, bl. 238; Merkantilna banka, Kočevje den. 101, bl. 104; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 808, bl. 818; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 100, bl. 127; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 338, bl. 340; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 101, bl. 108; Stavbna družba

d. d., Ljubljana den. 165, bl. 180; 4¼% zastavni listi Kranjske dež. banke den. 25, bl. 25; 4¼% kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 24.

Blago: Les: Deske, 20 in 30 mm. monte, feo meja den. 480, bl. 490; pariško blago, l. in 11, 1 m <, 12 cm šir., 27 mm debel., feo meja bl. 1480; L. antene, 8—16 cm, media 14 m, 8 cm konične na 12 m, feo meja bl. 500; bukova drva, 1 m dolž., feo nakl. post. 4 vag., den. 18.50, bl. 18.50. — **Zito in poljski pridelki:** Pšenica bačka, par. Ljubljana bl. 320; pšenica hrvaška, 75/76, 3—4%, par. Ljubljana bl. 267.50; pšenica domača, feo Ljubljana den. 275; koroza slavonska, par. Ljubljana bl. 220; oves slavonski, par. Ljubljana den. 220, bl. 225; laneno seme, feo Ljubljana den. 450; otrobi pšenični, papirnate vreče, feo

Postojna trans. bl. 190; fižol različnih vrst, feo Ljubljana den. 100, bl. 190.

BORZE.

— **Zagreb,** dne 5. avgusta. Devize: Newyork ček 55.15—55.75, London izplačilo 268.25—270.25, ček 268—270, Pariz 260.5 do 265.5, Curih 1074—1082, Praga 163.52 do 165.52, Dunaj 775—785, Milan izplačilo 200.62—203.02, Berlin 1317—1327.

— **Curih,** dne 5. avgusta. Beograd 9.3250, Newyork 515, London 25.0150, Pariz 24.25, Milan 18.75, Praga 15.275, Berlin 1.2260, Budimpešta 0.007250, Varšava 96.50, Bukarešta 2.70, Dunaj 72.4750, Sofija 3.75.

× **Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 24. avgusta t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave karborundum-platna, papirja in pra-

ška ter steklenega papirja; glede dobave smrekovih in borovih desk ter glede dobave drobnega materiala (vijaki, žebli, ključavnice itd.); pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave vijakov. — Dne 25. avgusta t. l. pri intendaturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 900 tisoč kg krušne moke (tipa 80%); pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave železne pločevine; pri upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave mehkih desk itd. — Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Železnikar Aleksander.
Tiska tiskarna »Merkur«, Ljubljana.

V oklopnjaku okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

»Kulan ne trpi na svojem hrbtu nobenega gospoda? Potem pa morda damo. Vsaj jaz se bom lahko ponašala, da sem jahala na kulanovem hrbtu.«

Pri teh besedah privzdigne še nekoliko že tako kratko krilo, dene nogo čez konjev hrbet ter zajaha kakor možki.

»Kako krasno bi bilo jahati na tem divjem stepnem konju in...«

Tedaj dospe Georg. Le en pogled vrže na žival, katere položaj ga takoj vznemiri in že zapazi rano prav zgoraj na tilniku, iz nje curlja le malo krvi.

»Za Božjo voljo,« vpije, »dol, dol! To je le strel v tilnik, ki napravi žival za nekaj časa otrplo...«

V hipu umolkne.

»Vstavi ga, vstavi ga!« vpije sedaj Adam, kakor je vpil tedaj, ko je ubežal Maksimus in kakor tedaj misli zopet teči z razprostrtima rokama za stepnim konjem.

Zakaj kulan je nenadoma kot blisk skočil kvisku in zdaj dirja z velikanskimi skoki čez stepo, na njegovem hrbtu pa sedi Leonor.

»Skočite dol, skočite vendar dol!« tuli Adam, da mu kar glas zastaja.

Toda Leonor niti ne misli, da bi skočila dol, skloni se naprej in položi roki na strani konjevega iztisnjene vrata; ženjalni matematik in fizik pa izračuna hitro na pamet, kaj bi se zgodilo, če bi skočila z dir-

(51)

jajočega konja. Po vseh pravilih vztrajnosti, težnosti itd. bi si na vsak način zlomila vrat, kakor smo že preje o tem govorili. Kako malokdaj skoči kdo z voza, če se splaše konji! In to je edino prav, da čaka, da se voz razleti ob kaki zapreki. To tu pa ni bil splašeni fujakerski konj, ta se je bil izpremenil v dirjajočega zajca, njegov spodnji del je oplazila trava.

A eno napako napravi Adam vendarle v svojem teoretičnem računu.

»Ustrelite ga,« zavpije Georgu, »ustrelite tega lopova — a pazite, da ne zadenete Leonorine noge!«

Da, Georg že položi svojo dvocevko k licu. A strelišča ne. Bilo bi prav tako nespametno. Kamorkoli naj bi bil zadel kulana, bi se zrušil, in Leonor bi padla s tako silo, da bi si gotovo zlomila vrat. Tla so kljub travi, popolnoma trda in ker Adam ne ponovi svojega poziva, je pač sam uvidel, kako nespameten je bil.

Kot na povelje se nenadoma oba obrneta in tečeta proti avtomobilu. Le ta jih še zamore rešiti.

Adam ne more držati jezika za zobmi.

»Tak nesramnež, ta kulan,« vzdihuje hropeč in drsa v svojih copatah proti avtu, »kar uide z mojim golažem in vzame po vrhu še Leonor s seboj!«

»Ali zna jahati?« zakliče Georg, ki je že dalje spredaj.

»No, saj ste vendar videli, da zna. Sicer bi padla dol. Če bi le jaz ne bil imel teh copat, prav za rep bi bil vjel lopova.«

18. Adam se razodene.

Georg dospe do avta, skoči k aparatu in čaka le še na Adama.

Bežeči kulan je za navadne oči le še točka, Georg pa še razloči deklico, in komaj da zapre Adam vrata za seboj, zavrti Georg gonilni vzvod — enkrat, dvakrat...«

»Mister Green, kaj je to?«

Kakor žaba skoči zeleni možiček k njemu in primo vzvode s svojimi zelenimi rokavicami.

Njegov smehljajoči se izraz okameni.

»Charley, Tom, pogon ne deluje!«

Oba monterja se vržeta na tla, odpreta pokrov ter preiščeta stroje.

»Drugi klin je zlomljen!«

Z žabjim skokom je zeleni možiček še v istem hipu pri odprtini na tleh in tiplje avtovo notranjščino; slekel pa je le desno rokavico.

Monter prinese rezervni klin — ki pa ne stoji prav. Adam skoči hitro v izbo in opili klin. Med skokom sleče svojo črno suknjo. Spodaj ima sicer snažno srajco, a rokavi so popolnoma raztrgani in ker jih ne more dosti hitro zavijati, jih odtrga kar oba hkrati. Potem nastavi očala, katere je svoj čas ponujal Deaconu kot figov list — in tako stoji sedaj pri pili, z golimi, tankimi, a vseeno mišičastimi rokami, v cilindru z zelenim trakom, velikimi očali na nosu, in pili z največjo vnemo. To je pač nepopisno čudna slika — vredna, da jo omenimo.

Toda smešni možiček ne napravi niti ene črte za man — oba močna delavca to tudi prav dobro vesta; stojita poleg ter ga spoštljivo gledata, kakor učence svojega mojstra.

»Tako, not z njim!«

»Klin mora prav natanko...«

Razglas.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani odda dela za izkop za temelje in deloma za zidovje kleti za skupino hiš v Mariboru ob Kralja Petra trgu.

Vsem interesentom našim državljanom so na uvid načrti, pogoji in stroškovniki od 8. t. m. ob uradnih urah v pisarni zavoda.

Obvezne s 100 Din kolkovane ponudbe se bodo morale predložiti do 12. t. m., na kar se interesenti posebno opozarjajo.

Ljubljana, dne 5. avgusta 1925.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani, Aleksandrova cesta 12.

MALI OGLASI

Oglašom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 par.

Oglase

na vse liste naše kraljevine sprejema po originalni ceni. Biro »Reklamac.« Beograd. Knez Mihajlova ulica 11, telefon 2639.

Fižol za kuho

močane vrste kg Din 1-75
šiste vrste kg Din 2-25
prodaja

Sever & Komp., Ljubljana.

Trgovski lokali

moderno urejeni, v novi zgradbi v Ljubljani, na prometni cesti blizu glavnega kolodvora se oddajo v najem. Naslov v upravi lista.

Službo blagajničarke

išče gospodična, veča tudi vseh pisarniških del. — Ponudbe prosim na upravo lista pod »Blagajničarka«.

Upokojenec

bivši skladiščnik, zmožen več jezikov in pisarniških del, išče mesta kot hišnik, skladiščnik, sluga, inkasant ali kaj sličnega. — Zahteve nalže. — Ponudbe na upravo lista pod »Vestene«.

Trgovski uradnik

perfekten knjigovodja in korespondent, z dolgoletno prakso, išče primernega mesta pri večjem podjetju. — Ponudbe na upravo lista pod »Dobra moč«.

Kurja očesa

Skladišče v lekarnah ali drogerijah naravnost iz tvornice in glavnega skladišča.
M. HRNJAK, lekarnar, Sisak.

Kolesa in šivalne stroje kupujte edino le pri**Josip Petelinc-u**

»smeko«
Grützner, Phoenix in Adler ter posamezne dele za kolesa in stroje, pneumatike, igle Lamerr. Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. Pouk v vezenju je brezplačen.

Na velikol

Na malo!

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana, nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

➔ **Zahtevajte ponudbo!** ➔

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta števil. 1a, II. nadstropje.

„Opeka“

prvovrstne zidake priporoča opekarna

»EMONA« D. D.
v Ljubljani — Tovarna na Viču (Brdo) — Pisarna v Pražakovi ulici 3, prililče.

Službo išče

slastičarski delavec, bodisi v kakem hotelu, bodisi v slastičarni. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Slastičar«.

Inserirajte v „Narod. Dnevniku“!

- - Naročajte in razširjajte „Narodni Dnevnik“! - -